

Pla d'acció departamental

Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica

Salutació

El bon nom de Catalunya, l'arribada dels serveis als barris, el creixement econòmic, els hospitals de referència o les universitats capdavanteres a Europa, són alguns dels records que compartim les generacions nascudes les dècades de 1960 i 1970, a partir de l'inici de la democràcia i la recuperació de la Generalitat el 1977 i les primeres eleccions municipals el 1979.

La definició que Jaume Vicens Vives va fer a Notícia de Catalunya, publicat el 1954, continua essent reveladora avui: "Així que es parla dels catalans és axiomàtic al·ludir a llur aptitud per a la feina com a eix de l'arrencada vital del país. A més, és una cosa que ens afalaga, i, per tant, que respon a una convicció pregonada del nostre esperit. Ésser treballador vol dir, a la nostra terra, tenir tots els camins oberts per a un esdevenidor com cal".

Aquest "esdevenidor" requereix un seguit de reformes estructurals al nostre país, de les quals el Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica en té encarregades algunes de transcendents, per via directa del president de la Generalitat de Catalunya, Salvador Illa. Els objectius últims són el retorn al progrés, al creixement sostenible i a l'equitat, que històricament han definit el nostre país.

Un dels elements bàsics de la identitat catalana és l'obertura, no pas el tancament. En el transcurs dels segles, la realitat política del país més permanent al llarg del temps no fou l'aïllament, sinó la Catalunya ciutat oberta al món i portal entre el Mediterrani i Europa. Aquest tarannà impulsa les principals reformes que hem de liderar les properes dècades.

Catalunya enfora, esdevé crucial per al progrés tant l'ampliació de la capacitat de l'aeroport Josep Tarradellas Barcelona - El Prat, com el Corredor Mediterrani amb accessos actualitzats al port de Barcelona i al de Tarragona. Catalunya endins, s'ha d'edificar una gran ciutat feta de ciutats que connecti amb els vectors Pirineus i Mediterrània, que ens defineixen com a regió europea.

El perfil de país mediterrani i europeu obliga a créixer urbanísticament de manera equilibrada, fet que exigirà, d'una banda, la política de construcció d'habitatge assequible més ambiciosa de la història de Catalunya i, de l'altra, invertir per fer que el transport públic sigui eficient i útil per a la immensa majoria del poble de Catalunya.

La planificació territorial és l'instrument més adequat, pels tècnics d'alta capacitat de la Generalitat de Catalunya, per definir les línies mestres de la millor Catalunya i la capacitat de ser en aquest segle XXI. A més, el Govern no només treballarà en els mapes del futur, sinó que actuarà amb rigor en la regeneració urbana gràcies a la recuperació del Pla de barris i viles, com a instrument insígnia dels diferents governs de progrés catalans.

Protegir els paisatges, deixar enrere l'amenaça de la sequera gràcies a la tecnologia o aconseguir la sobirania energètica amb fonts renovables, són fites que també compartim el Govern i el conjunt de catalans i catalanes.

Actualitzar Catalunya al segle XXI és un impuls de treball ben fet que ens retorna a la nostra identitat primera.

Honorable Senyora Sílvia Paneque i Sureda

Consellera de Territori, Habitatge i Transició Ecològica, i portaveu del Govern

Índex

01	Introducció	5
02	Diagnosi dels àmbits d'actuació	9
03	Actuacions departamentals	27
	OD1. Garantir l'accés a un habitatge digne a tothom ampliant el parc públic i de lloguer assequible.	
	OD2. Impulsar la regeneració social i urbana dels pobles i ciutats.	
	OD3. Desenvolupar infraestructures sostenibles que facilitin la mobilitat i la interconnexió territorial i internacional.	
	OD4. Consolidar un transport públic eficient, descarbonitzat i amb connexió a tot el territori.	
	OD5. Protegir la biodiversitat, els ecosistemes naturals i el paisatge.	
	OD6. Impulsar la transició cap a un model energètic més sostenible, assequible i intel·ligent.	
	OD7. Descarbonitzar l'economia per reduir l'impacte del canvi climàtic i millorar la competitivitat.	
	OD8. Impulsar un model de gestió sostenible de l'aigua que minimitzi l'impacte de la sequera per assolir el 70% d'autonomia hídrica el 2027.	
	OD9. Cohesionar i reequilibrar el territori de manera sostenible, integral i adaptativa.	
04	Seguiment	44

1

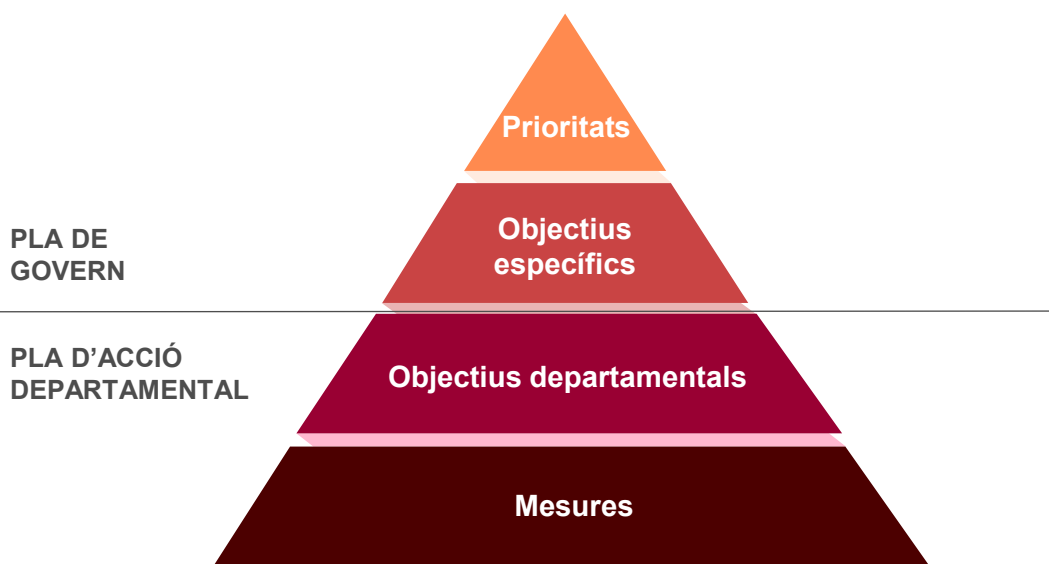
Introducció

Introducció

El Pla d'acció del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica forma part de la planificació estratègica de la Generalitat de Catalunya.

Aquest Pla desglossa les principals línies d'acció del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica que, alhora, es desgranen en actuacions que donen compliment a les 5 prioritats i als 35 objectius que van quedar recollits al Pla de Govern de la XV legislatura.

Aquesta planificació suposa, doncs, un instrument de planificació política i estratègica amb un propòsit ambiciós, integral i executiu que ha d'esdevenir una eina per impulsar la tercera transformació de Catalunya sobre la base de les dues anteriors que van suposar la recuperació de l'autogovern i l'impuls dels serveis públics per cohesionar el país.

En el rerefons d'aquest Pla de Govern hi ha la voluntat manifesta d'unir per progressar i servir per transformar, principis fonamentals que orienten l'acció de govern de manera sintètica en 5 grans prioritats:

Prioritats del Pla de Govern

1. **Prosperitat compartida basada en el coneixement, per millorar la qualitat de vida i l'accés a l'habitatge.**
2. **Transició energètica, ambiental i verda.**
3. **Equitat social, igualtat, feminisme i benestar.**
4. **Bon govern, seguretat i millors serveis públics.**
5. **Autogovern efectiu i finançament singular.**

**35
objectius
específics**

Així, aquest Pla d'acció departamental constitueix la base de les mesures que el Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica durà a terme al llarg de la XV Legislatura (2024-2028). Fa honor als compromisos del Pla de Govern, als acords d'investidura, al Pla Catalunya Lidera i a d'altres plans sectorials o transversals que se n'han derivat, com a models i guies per a la prosperitat compartida que situarà Catalunya entre les regions punteres d'Europa.

Context del Pla d'acció departamental en el marc de la Generalitat de Catalunya

Així doncs, el Pla d'acció es configura en **9 objectius departamentals**, que són:

Objectius departamentals

OD1. Garantir l'accés a un habitatge digne a tothom ampliant el parc públic i de lloguer assequible.

OD2. Impulsar la regeneració social i urbana dels pobles i ciutats

OD3. Desenvolupar infraestructures sostenibles que facilitin la mobilitat i la interconnexió territorial i internacional

OD4. Consolidar un transport públic eficient, descarbonitzat i amb connexió a tot el territori

OD5. Protegir la biodiversitat, els ecosistemes naturals i el paisatge

OD6. Impulsar la transició cap a un model energètic més sostenible, assequible i intel·ligent

OD7. Descarbonitzar l'economia per reduir l'impacte del canvi climàtic i millorar la competitivitat

OD8. Impulsar un model de gestió sostenible de l'aigua que minimitzi l'impacte de la sequera per assolir el 70% d'autonomia hídrica el 2027

OD9. Cohesionar i reequilibrar el territori de manera sostenible, integral i adaptativa

Aquests objectius serviran per donar resposta a les necessitats sectorials a través de **103 mesures** i que seran la manera de precisar els objectius del Govern per assolir una societat més pròspera, sostenible i cohesionada.

9

objectius
departamentals

103

mesures

2

Diagnosi dels àmbits d'actuació

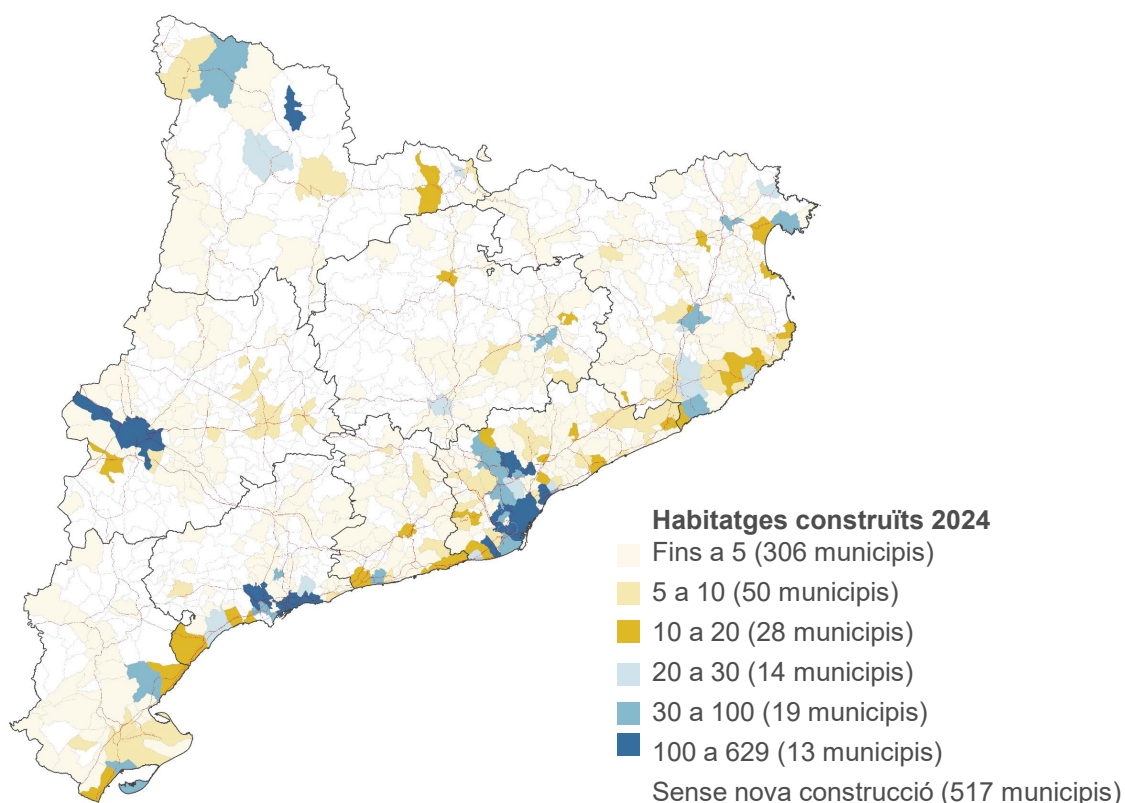
L'acció del Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica per a la XV legislatura s'estructura a l'entorn de set eixos prioritaris.

L'accés a l'habitatge i la millora de barris

El dret a l'habitatge, que recull l'Estatut d'autonomia de Catalunya, es configura amb un marcat contingut humanista, vinculat al lliure desenvolupament de la persona sobre la base de la dignitat, i correspon als poders públics promoure les condicions necessàries i establir les normes pertinents perquè sigui efectiu.

Ens trobem en una situació d'emergència residencial provocada per diferents factors: l'increment de la població i una forta demanda d'habitatge, l'augment constant dels preus de l'habitatge i les dinàmiques del mercat i, a més, el **dèficit estructural d'habitatge protegit i assequible**

Gràfic 1. Nombre d'habitatges acabats 2024

Font: Direcció General d'Ordenació del Territori, Urbanisme i Arquitectura

En aquest context, per tant, la dificultat d'accés a l'habitatge afecta uns sectors importants de la població, especialment els joves i les rendes mitjanes i baixes, que no poden fer front a les despeses que hi estan relacionades o, si més no, els suposen un gran entrebanc.

És imprescindible dissenyar una política pública d'habitatge per garantir que els ciutadans i ciutadanes hi poden accedir o mantenir el que tenen. És una prioritat de país.

S'han definit 5 grans línies estratègiques: la generació d'habitatges públics, de protecció i de lloguer assequible, amb oferta de sòl residencial i promocions públiques i privades que ho facin possible; la mobilització del parc existent i el bon ús de l'habitatge, amb fórmules diverses com l'adquisició, el control del preu del lloguer, la cooperació publicoprivada i la regulació de l'ús; la rehabilitació energètica i estructural del parc residencial de les nostres ciutats i els nostres pobles per evitar la degradació i per contribuir a la reducció de la pobresa energètica i les emissions de CO₂; l'atenció a les persones i les llars en situació vulnerable, especialment en risc d'exclusió residencial (el factor més greu de pobresa), i el reequilibri territorial. S'ha d'actuar en diversos fronts, i de manera complementària i decidida.

El Govern de la Generalitat assumeix el compromís amb les polítiques d'habitatge a favor de la majoria de catalans i catalanes, i el lideratge en aquest àmbit. Per això, vol establir espais de col·laboració entre les administracions públiques, el sector privat i el tercer sector.

També cal posar de manifest que determinades àrees de Catalunya, per raó de les condicions històriques en què s'han desenvolupat, pateixen dèficits importants d'ordre urbanístic i social. Aquests dèficits afecten amb una particular intensitat els nuclis antics, les àrees d'expansió urbana nascudes de processos d'urbanització marginal i els barris i polígons d'habitatges sorgits als anys 60 i 70. Així mateix, s'ha de valorar la capacitat d'adaptació als efectes del canvi climàtic d'aquestes àrees i actuar per enfortir-la.

Per millorar les condicions de vida de les zones que requereixen una atenció especial, cal fer-hi actuacions amb una mirada integral, amb el lideratge dels ajuntaments, amb cooperació entre les administracions i amb els veïns i veïnes que hi viuen o hi treballen.

Així doncs, amb aquesta mirada integral, caldrà promoure una regeneració urbana que propiciï espais públics amables i democràtics, l'impuls de l'activitat econòmica i de l'acció comunitària, la qualitat dels serveis públics, la recuperació del patrimoni arquitectònic i cultural dels centres històrics com a element dinamitzador, i la rehabilitació dels edificis i els habitatges per garantir que les ciutats ja construïdes es mantenen vives i creen benestar per al conjunt de la ciutadania.

Els processos de transformació urbana arrelen en la identitat de la ciutat, poble o barri. Transformar des de l'essència és actualitzar i rehabilitar. La recuperació de la Llei de barris, una de les polítiques més recordades del govern de progrés, permet intervenir en un territori per actualitzar-lo, guanyar qualitat urbana, combatre l'escalfament global o oferir nous serveis.

En definitiva, la millora urbana és propiciar que l'espai on vivim ens faciliti la igualtat d'oportunitats per desenvolupar els nostres projectes vitals.

Les infraestructures sostenibles i competitives

Proveir el país d'infraestructures resilients i competitives és la base per aconseguir un territori àmpliament connectat i altament cohesionat, on es garanteixi la igualtat d'oportunitats amb independència de la ubicació de cada persona.

Això és possible mitjançant una gestió correcta de la xarxa de carreteres. El Departament té l'objectiu d'actualitzar permanentment la bona mobilitat i la seguretat de les carreteres catalanes. Té en compte el desdoblament i el 2+1 com a estratègia per guanyar eficiència en la mobilitat i, sobretot, seguretat. Evitar els xocs frontals és una de les prioritats d'una nova xarxa de carreteres més segura.

Catalunya disposa d'una xarxa viària molt potent i amb una cobertura territorial molt àmplia. La Generalitat de Catalunya és titular i responsable de la gestió d'aproximadament uns 5.980 km dels 12.064 km de carreteres que té la xarxa viària catalana. Els vehicles que circulen per les carreteres de la Generalitat, les quals vertebrin tot el territori català, recorren uns 17.000 milions de quilòmetres l'any.

L'objectiu de la Generalitat és prioritzar i executar les inversions en carreteres en termes de retorn econòmic, de seguretat i eficiència; és a dir, vetllar perquè les infraestructures viàries de Catalunya estiguin operatives en tot moment. L'actuació departamental abasta tant l'activitat planificadora com l'executora, acompanyada d'actuacions de millora de l'eficiència energètica d'aquest tipus d'infraestructures per aconseguir una disminució en el consum d'energia i, per tant, una reducció de la petjada de carboni.

La xarxa de carreteres ha de ser polivalent i, alhora, sostenible. A més a més, la sostenibilitat també s'ha d'aconseguir per mitjà de la millora de les infraestructures ferroviàries, aèries i portuàries, i amb l'impuls dels sectors d'activitat econòmica que hi estan vinculats. Una transició verda que pot generar noves oportunitats i millorar la competitivitat de Catalunya.

En aquest sentit, cal destacar que les infraestructures portuàries són un altre actiu amb impacte en la competitivitat. Els ports de Barcelona i Tarragona, juntament amb l'aeroport Josep Tarradellas Barcelona - El Prat i el Corredor Mediterrani, són les grans infraestructures que connecten el potencial comercial, turístic i industrial català amb Espanya, Europa i el món. Constitueixen diferents nodes de gran potència i competitivitat a favor del país.

Catalunya té 47 ports, repartits pels prop de 780 km de costa, dels quals 2 els gestionen les autoritats portuàries de Barcelona i Tarragona, i la resta la Generalitat de Catalunya.

Els grans ports comercials i logístics de Barcelona i de Tarragona són elements bàsics de la capacitat d'internacionalització que té Catalunya en un món global, i un factor estratègic per al desenvolupament econòmic del país. El Govern i els agents socioeconòmics de Catalunya han de poder tenir una posició determinant en la gestió d'aquests ports per aconseguir posar tot el seu potencial al servei del territori.

Els ports competència de la Generalitat tenen un impacte en termes econòmics i d'ocupació laboral molt directe i perceptible sobre el territori d'influència.

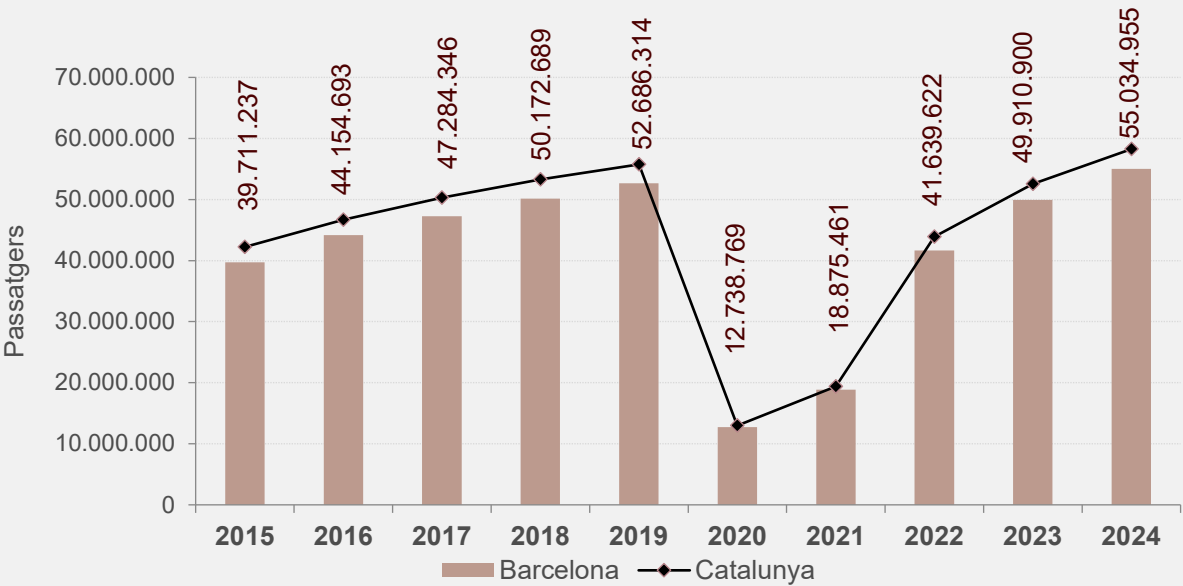
El trànsit portuari pesquer també presenta signes que evidencien una evolució; un exemple és el procés de modernització que han emprès les llotges pesqueres per aportar valor a la comercialització i fomentar una gestió professionalitzada i adequada a l'interès del sector pesquer.

Pel que fa al trànsit portuari comercial i industrial, es constata que els darrers anys el nombre total de passatgers i de mercaderies que ha transitat pels ports de Catalunya ha evolucionat molt positivament, de manera que aquestes infraestructures portuàries esdevenen un instrument rellevant en el desenvolupament econòmic del país per l'aportació que fan a l'economia productiva.

Per tant, per aconseguir un sistema portuari competitiu i sostenible, cal assegurar la racionalització dels serveis portuaris i garantir la professionalitat de les persones que hi treballen, la regularitat en la prestació dels serveis i la sostenibilitat ambiental del sistema.

Per la seva banda, les infraestructures aeronàutiques permeten tenir una elevada connectivitat internacional. Aquest factor és clau tant per al turisme com per a les inversions de projectes internacionals, que necessiten enllaços directes freqüents amb els seus serveis centrals. Per aquest motiu, doncs, cal ampliar la capacitat de l'aeroport Josep Tarradellas Barcelona - El Prat, com a aeroport internacional de connexions de llarg recorregut i de qualitat.

Gràfic 2. Transport aeri moviment de passatgers

Font: AENA, Aeroports de Catalunya

Alhora, els aeroports de Girona i de Reus han d'incrementar la connectivitat i la millora de l'accessibilitat terrestre. Han de ser aeroports sostenibles especialitzats, i això els ha d'assegurar una activitat permanent i adaptada al conjunt del sistema aeroportuari català. Aquests 2 aeroports comuniquen amb Tarragona i amb Girona, i consoliden el territori català com una euroregió ben connectada amb els Pirineus i la Mediterrània.

D'altra banda, les infraestructures aeronàutiques també permeten apostar per sectors econòmics emergents, com el new space o l'urban air mobility (UAM). Per tant, cal treballar perquè l'aeroport i cosmòdrom de Lleida-Alguaire, competència de la Generalitat, es consolidi com a plataforma industrial i tecnològica per als sectors de l'aeronàutica i l'espai, i tingui un paper rellevant en aquest àmbit. Així mateix, cal continuar el desenvolupament de l'activitat comercial de l'aeroport d'Andorra - La Seu i el seu rol d'infraestructura per a emergències.

En aquest context, cal desenvolupar un nou model de governança aeroportuària que inclogui les infraestructures aeroportuàries ubicades a Catalunya. Aquest model ha de permetre a la Generalitat, a les administracions del territori i a les organitzacions del teixit econòmic i social del país participar i incidir en les decisions de planificació estratègica i en l'orientació de la política aeroportuària.

En l'àmbit ferroviari, cal destacar el Corredor Mediterrani com a antiga via de comerç i potent infraestructura actual capaç de comunicar Catalunya amb el sud d'Espanya i, al nord, amb el continent europeu. És una de les rutes clau de la xarxa transeuropea de transport de la Unió Europea, concebuda per afavorir la interconnexió dels territoris, impulsar el desenvolupament econòmic i social entre els estats membres i augmentar la sostenibilitat del transport. És una infraestructura estratègica per a l'economia i el dinamisme de Catalunya, per la connectivitat interna dels territoris catalans i per la connectivitat amb l'Arc Mediterrani i Europa. La implicació del Govern de la Generalitat és total, amb l'Agenda catalana de les inversions sobre el Corredor, per assegurar que els interessos de Catalunya siguin adequadament defensats en tots els àmbits i es garanteixin els terminis i requisits establerts.

El transport públic eficient i descarbonitzat

El transport públic de qualitat és l'oportunitat de futur per tenir una mobilitat adequada al segle XXI pel que fa a l'eficiència i la sostenibilitat. Cal mobilitzar inversions per aconseguir la fita d'un sistema que tingui una alta capacitat operativa i que, per aquesta raó, sigui utilitzat per la immensa majoria de ciutadans i ciutadanes. Un sistema així és l'únic que en el termini mitjà tindrà la capacitat de ser ordenat, eficient, sostenible i generador d'equitat.

La facilitat per accedir a una oferta de mobilitat àmplia, tant en el camp de la mobilitat obligada per causes laborals o formatives com en el camp del lleure i el turisme, té una repercussió econòmica i social molt rellevant. Un país sense un bon transport públic que arribi a tot arreu no podrà ser mai un país just, sostenible i competitiu. El transport públic és indispensable per a la cohesió territorial i social i per a la competitivitat. El gran objectiu és, en definitiva, connectar persones, activitats i territoris, i que una gran majoria de la població trobi el transport públic útil, eficaç. Alhora, com que és sostenible, contribuirà a disminuir la petjada de carboni.

Catalunya avança per millorar la xarxa ferroviària. El desplegament dels acords polítics amb l'Administració general de l'Estat per al traspàs de Rodalies és l'eina adequada per aconseguir-ho. Una fita transcendental i complexa. D'entre les accions previstes, cal destacar la constitució de l'empresa mixta Rodalies de Catalunya, que serà l'òrgan gestor, així com el traspàs ja iniciat de la línia R1.

Actualment, i més enllà del traspàs, la xarxa de Rodalies necessita inversions per afrontar les incidències. Per això calen mesures com les que s'han definit en el Pla de mesures urgents a Rodalies de Catalunya 2025-2026, per a la millora de la informació i l'atenció a les persones usuàries, la neteja i la seguretat, o el nou Pla de Rodalies 2025-2030. El sistema ha patit falta d'inversions durant anys i, ara que ja han començat les obres de millora a la xarxa sud, s'han de continuar desplegant per guanyar competitivitat. El Govern també treballa en accions urgents que puguin millorar la situació en el curt termini.

Paral·lelament ja s'està treballant per establir nous serveis de Rodalies. Aquest és el cas del nou servei entre l'aeroport Josep Tarradellas Barcelona - El Prat i el centre de Barcelona, operat per FGC; del servei de Rodalies entre Lleida i Manresa; del tramvia al Camp de Tarragona –que ha de transformar la mobilitat de la segona àrea metropolitana de Catalunya–, i de l'estudi d'aquest sistema de tren tramvia a tot Catalunya. L'objectiu principal de la nova xarxa és fer créixer la quota modal del transport mitjançant l'establiment de serveis ràpids per a la mobilitat interurbana que arribin als centres i als barris de les ciutats i que connectin els pols estratègics d'activitat.

S'ha de destacar l'esforç inversor que ha convertit un metro centenari i les línies de ferrocarrils de la Generalitat en un sistema de transport accessible per a tothom. Cal seguir avançant per garantir l'accessibilitat a tota la xarxa de transport públic.

En l'àmbit de les infraestructures de transport públic de viatgers per carretera, cal donar resposta a la congestió d'alguns serveis, que afecta l'operativitat i l'atenció a les necessitats de mobilitat del territori. Per això, el Govern de la Generalitat ha iniciat accions a tot Catalunya per implantar el BRCAT, el bus ràpid de Catalunya, per guanyar eficiència en vies de mobilitat intensa. També ha posat en funcionament el Clic.cat, el transport públic a demanda per a espais rurals que necessiten millors connexions entre pobles.

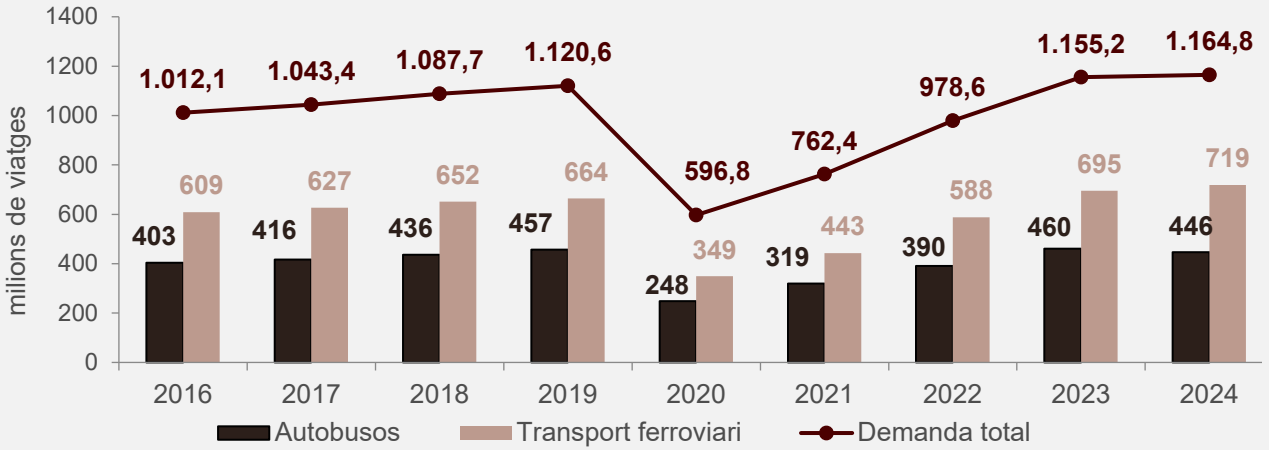
Cal dissenyar una xarxa de serveis de transport públic per carretera per millorar-ne l'eficiència, la descarbonització de la flota i la connexió i prestacions de les parades. Als trams urbans o interurbans on es produeixen embussos, cal prioritzar la circulació dels autobusos interurbans amb accions com els carrils bus. D'altra banda, el 2028 expiren la major part de les concessions de transport públic per carretera, per la qual cosa caldrà revisar el mapa i definir un nou model de xarxa que permeti el reequilibri territorial i l'equitat.

Se seguirà apostant per la millora de la qualitat en la gestió dels serveis i l'evolució futura del sistema de transport públic, ja sigui amb la digitalització i la innovació tecnològica de la prestació i informació dels serveis o amb la potenciació de la intermodalitat i la gestió unificada dels serveis, la informació i l'atenció a la ciutadania.

Es preveu en aquest àmbit la implantació del sistema tarifari integrat al conjunt de Catalunya amb un únic model de gestió. A més a més, cal vetllar per la coordinació de les xarxes urbanes i interurbanes i per la potenciació de la connexió entre el tren i el bus.

En la línia de reduir la petjada de carboni, cal recuperar la circulació en bicicleta, un mitjà de transport que aporta molts beneficis a la societat: descarbonitza la mobilitat, és econòmic, saludable i positiu ambientalment, no fa soroll i, a més a més, és un element de diversificació de l'activitat d'oci i turisme sostenible. És important formar una xarxa interurbana de vies ciclistes que permeti potenciar l'ús de la bicicleta, ja sigui per motius obligats (feina i estudis) en entorns metropolitans o per motius d'oci i turístics.

Gràfic 3. Nombre de viatgers en transport públic per mode de transport (2024)

Font: Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica

El canvi climàtic i la resiliència

L'escalfament global causat per l'acció humana crea episodis radicals climàtics com la DANA i, a la vegada, manté l'amenaça de la sequera a Catalunya. La gestió del risc és una qüestió científica i també política. El Govern de Catalunya no està disposat a admetre aquests riscos i treballa per reduir-los, tant en el combat contra l'escalfament, com en l'adaptació a la nova realitat.

L'adaptació climàtica és un dels grans canvis a Europa i, per tant, ha iniciat un seguit de transformacions per fer que la nostra manera de viure i produir sigui neta. Això potencia les oportunitats d'una nova indústria verda, que girarà al voltant de la producció i la mobilitat.

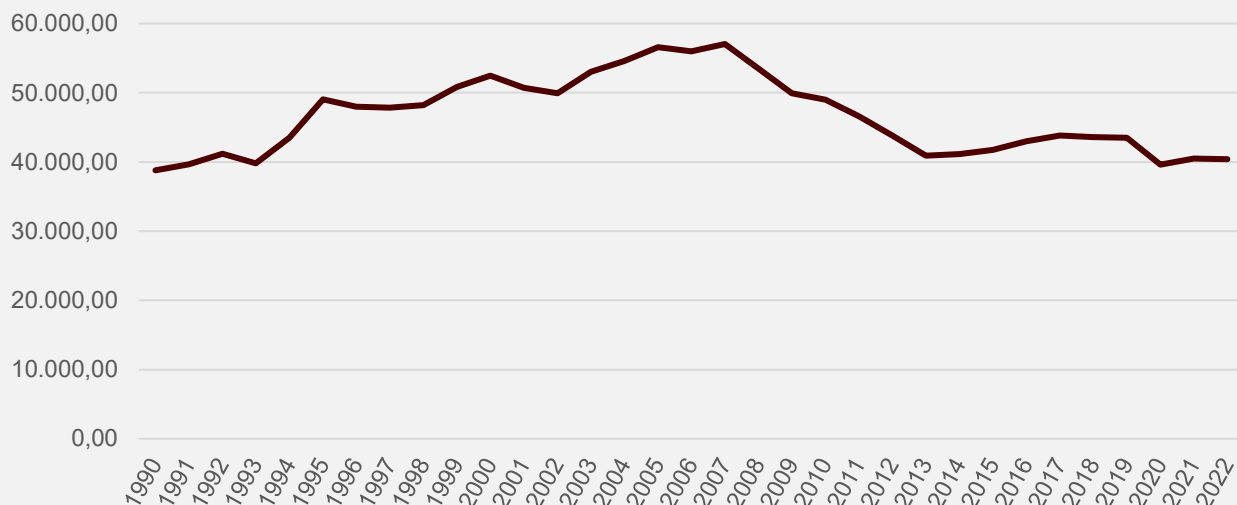
La resposta al canvi climàtic és un dels projectes més importants dels pròxims anys. Catalunya no hi és aliena, ans al contrari, tenint present que la Mediterrània és un dels punts crítics, amb episodis extrems com les onades de calor, l'augment de la freqüència i la durada de les sequeres o la radicalitat dels temporals.

No podem contradir la ciència ni el consens científic: la causa principal de l'escalfament del planeta és l'emissió de gasos amb efecte hivernacle (GEH). Catalunya s'ha compromès amb la reducció del 55 % d'aquests gasos l'any 2030, prenent com a referència els nivells de 1990, d'acord amb les directives europees, i amb la voluntat de millorar la qualitat de l'aire en benefici de la salut de les persones.

Gràfic GEH

L'acció pública ha d'afavorir la transició cap a una economia neutra en emissions de GEH, reduir les diferents formes de contaminació, fixar estàndards i nivells mínims de protecció, reduir la vulnerabilitat davant els impactes del canvi climàtic, articular mesures correctives i treballar en la prevenció.

Gràfic 4. Milers de tones de CO2 equivalent

Així, per protegir el medi arreu del territori, cal establir sistemes de prevenció i control de la contaminació mitjançant la intervenció integral en els seus vectors (aire, aigua, residus), i assegurar una economia circular amb la millora de l'activitat industrial i de l'eficiència en l'ús dels recursos amb la implementació de les millors tècniques disponibles.

En aquest context, la gestió dels residus esdevé també un aspecte central, tant per evitar el consum de nous recursos com per reincorporar en els cicles de producció i consum els residus ja produïts. Tant l'economia circular com la minimització dels abocadors són assignatures pendents, que tindran unes formes de gestió més actualitzades i innovadores.

D'altra banda, la societat en general i l'Administració en particular han de disposar d'una àmplia informació meteorològica i climàtica per orientar les seves activitats i adoptar les mesures necessàries quan aquestes activitats depenen de les condicions meteorològiques, i per impulsar polítiques de prevenció.

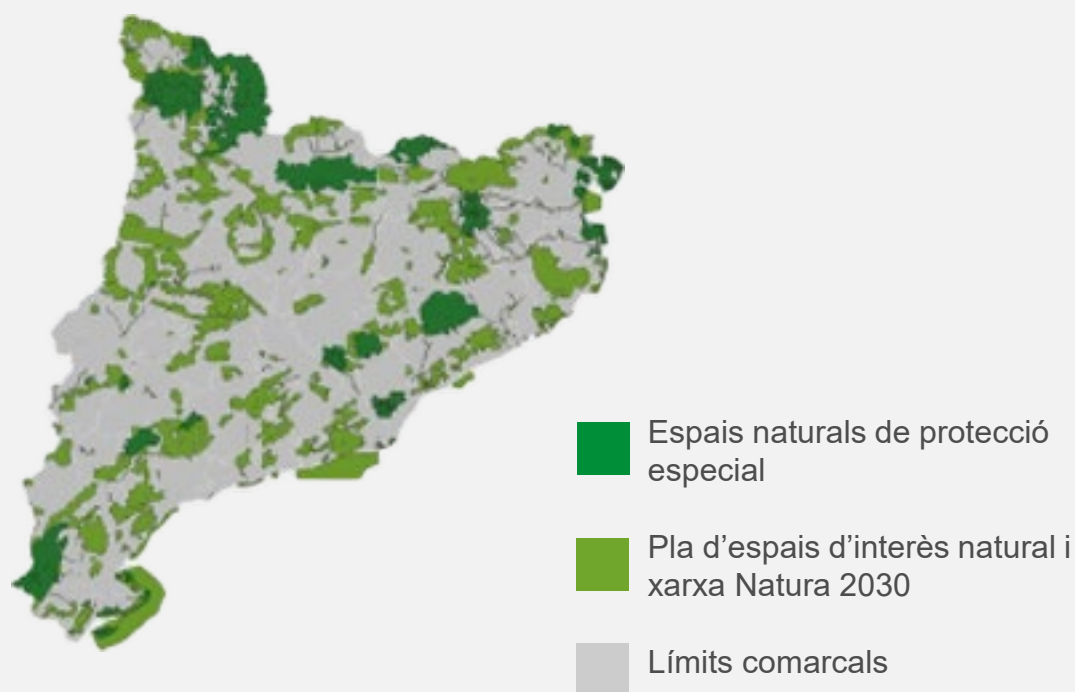
En aquesta situació de canvi climàtic, la predicció meteorològica es torna més complexa, i per això cal disposar d'uns serveis climàtics integrats i d'alta qualitat que ajudin l'Administració, el sector privat, i la ciutadania en general a definir els reptes i afrontar-los.

Els costos dels canvi climàtic i de la transició ecològica afecten de manera desigual els territoris i les comunitats. Cal tenir-ho present. L'aposta ha de ser per una transició ecològica justa, amb una distribució equitativa dels beneficis i de les càrregues.

Una altra manera d'incrementar la resiliència davant la crisi climàtica és la protecció del paisatge. Arrelada en l'imaginari d'intel·lectuals com Jaume Vicens Vives, Pierre Vilar, Josep Ferrater i Mora o Mercè Rodoreda, Catalunya es construeix a partir de la lectura del seu paisatge, entès com la suma del territori, la llengua i les accions humanes. Catalunya, una nació de ciutats caracteritzada per la influència dels Pirineus i de la Mediterrània, es manifesta per mitjà del seu paisatge, i per tant, cal fer-ne una gestió adequada.

Catalunya és un país ubicat en un indret estratègic i, malgrat les seves petites dimensions, té un patrimoni natural extraordinàriament ric i divers. Això es deu a la gran varietat de situacions geogràfiques que coincideixen en només 30.000 km² de superfície terrestre: microclimes molt diversos, nombrosos substrats geològics, muntanyes de fins a 3.000 metres, centenars de quilòmetres de costa, i una llarguíssima història d'ocupació i aprofitament de la terra que es remunta a fa més de tres-cents anys i que ha deixat la seva petjada, més o menys marcada, de maneres molt variades. El patrimoni natural és la principal font de béns i serveis ambientals, és un dinamitzador clau de les economies locals i conservar-lo és una responsabilitat de la nostra societat.

Gràfic 5. Mapa d'espais naturals a Catalunya

Però la pèrdua de biodiversitat pateix una greu tendència regressiva que no ens podem permetre. Exigeix l'aplicació de mesures i eines d'ordenació i gestió avançades i eficaces. Cal vetllar perquè la conservació de la biodiversitat sigui compatible amb el manteniment i la millora de les activitats productives tradicionals que es desenvolupen en aquests espais i amb la potenciació dels valors naturals dels espais protegits com a elements de dinamització del desenvolupament sostenible del territori. Amb aquest objectiu, es disposa de l'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya, que és el document marc per orientar l'acció del Govern en matèria de conservació de la natura fins l'any 2030.

Les polítiques de sostenibilitat tenen 2 vessants: un de proactiu per fomentar comportaments sostenibles i respectuosos amb la natura i un de transformador que inclou polítiques que facilitin la transició cap a un model de societat menys lesiu cap els ecosistemes i les persones.

L'estratègia de l'aigua i la seguretat hídrica

La lluita contra la sequera és una prioritat absoluta de Catalunya. El primer Acord del Govern va establir les mesures estructurals perquè el nostre país pugui viure sense l'amenaça de la sequera per mitjà de reutilitzar i dessalinitzar aigua, fet que desconnectarà les necessitats de recurs hídric de la pluviometria, que ha anat disminuint al llarg de les últimes dècades a causa del canvi climàtic.

Entre els recursos naturals disponibles, l'aigua esdevé un recurs escàs, fràgil, de difícil accés i que cal distribuir, tractar i gestionar de manera adequada. Catalunya es caracteritza per un règim pluviomètric de gran irregularitat general i per una variabilitat interanual elevada, fruit del clima mediterrani. Els efectes del canvi climàtic no fan altra cosa que agreujar aquesta situació, tenint en compte, a més a més, que Catalunya ha experimentat un important creixement demogràfic en els darrers vint anys i que, per tant, ha crescut la demanda d'aquest recurs.

En aquest context, amb una reserva del 32 % a les conques internes (gener de 2025), la gestió de l'aigua necessita urgentment un nou model més sostenible i adaptatiu a la situació i encaminat a assolir més autonomia hídrica. Per això són necessàries mesures com una bona planificació hidrològica, l'estalvi d'aigua, les infraestructures per millorar la captació, gestió i subministrament (dessalinitzadores, plantes potabilitzadores, xarxes d'abastament...), la cura dels aqüífers i dels boscos, entre d'altres.

La transició energètica

La transició energètica i la descarbonització són crucials si es vol combatre l'escalfament global. Les energies netes són les més segures i verdes. El cost de no tenir sobirania energètica a Catalunya és de 10.000 milions d'euros anuals. Per tant, la transició energètica és una de les grans oportunitats d'industrialitzar el país, d'innovar i de viure i produir de manera descarbonitzada.

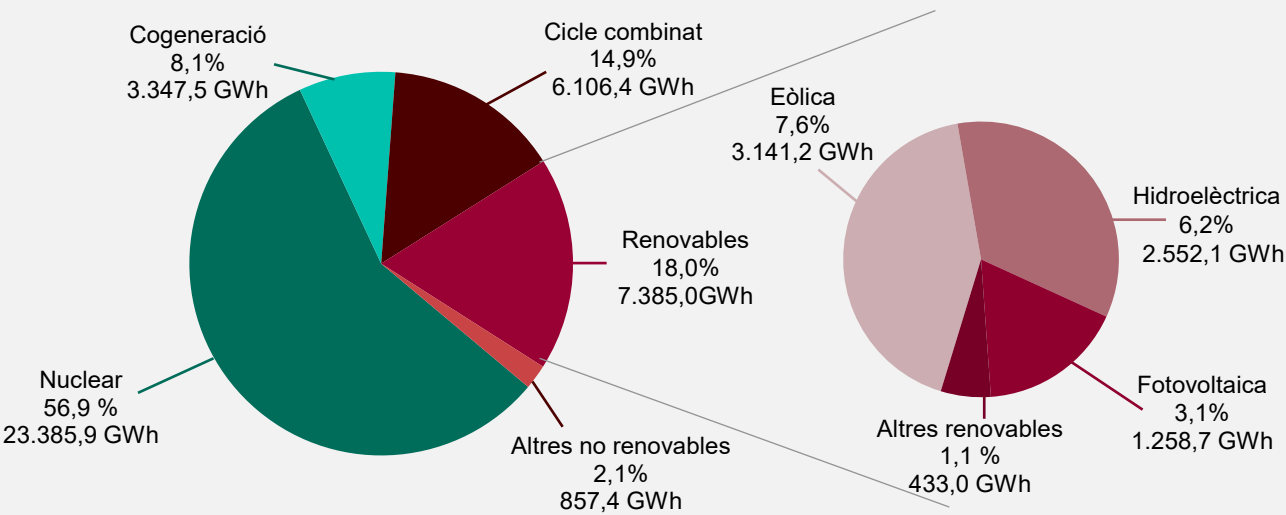
Aquest canvi colossal, segons la Prospectiva Energètica de Catalunya 2050, farà que sigui necessari un gran desplegament de capital i d'energies fotovoltaïques, eòliques i verdes. L'afectació pot arribar a un 2 % del territori no antropitzat, mentre que la petjada seria encara molt més greu si Catalunya no fes res en contra de l'escalfament.

L'energia és un element transversal clau a qualsevol societat i una prioritat estratègica. Cal, doncs, desenvolupar una transformació energètica orientada a la descarbonització de l'economia i l'autosuficiència energètica, i basada en les energies renovables.

Per aconseguir la neutralitat climàtica l'any 2050, segons la Prospectiva Energètica de Catalunya 2050, caldrà una important inversió en la instal·lació de renovables, l'augment de l'electrificació i la reducció de la dependència energètica exterior.

Un dels objectius clau és aconseguir que el 54 % de la demanda elèctrica el 2030 sigui coberta amb fonts renovables (ara se situa entre el 20 i el 13 % segons la producció d'energia). La transició energètica, per tant, requereix un esforç més que notable.

Gràfic 6. Producció d'energia elèctrica l'any 2023

Les accions cap a la descarbonització de l'economia, del transport i, en definitiva, de la nostra manera de viure i de produir permetran reduir les emissions de CO₂, que és el principal factor que accelera el canvi climàtic. Però a més, són una gran oportunitat per aconseguir un model econòmic amb menys impacte sobre el territori, més fort, més competitiu i amb llocs de treball més qualitatius.

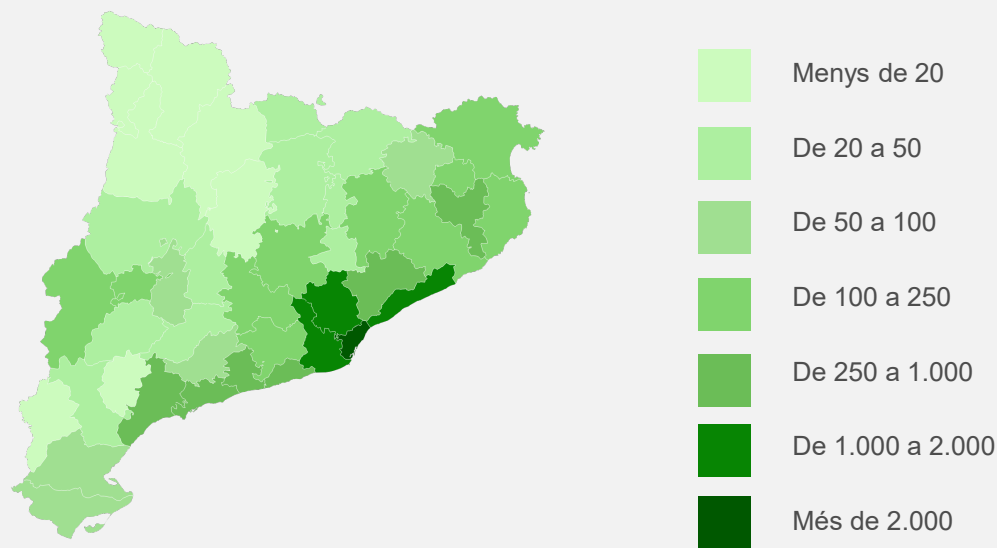
En aquest sentit, és important desenvolupar les polítiques que han de garantir el subministrament energètic just i de qualitat a les llars, als serveis i a les activitats econòmiques. Aquestes polítiques inclouen el foment de criteris d'estalvi i eficiència energètica, l'acceleració dels permisos per a projectes d'energies renovables (fotovoltaica, eòlica, bioenergètica), la supervisió de les empreses propietàries de la xarxa elèctrica (perquè facilitin l'autoconsum i, alhora, accelerin la posada en servei de les inversions planificades en xarxa), etc. Totes, mesures imprescindibles per garantir una política energètica verda, justa i que garanteixi la reindustrialització de Catalunya.

És una transició en sentit ampli. Perquè és energètica, però també ho és en l'àmbit de prendre consciència com a societat, de la recerca, la innovació i les tecnologies que es poden desenvolupar a Catalunya perquè sigui capdavantera en la formació i el talent que requereixen els nous llocs de treball. El preu de no fer res és molt més elevat que altres greuges.

Un territori cohesionat i equilibrat

Catalunya és un país equilibrat de signe europeu i mediterrani. Això vol dir no alterar unes densitats poblacionals per quilòmetre quadrat del voltant dels 15.000 habitants a la zona més poblada del país, si bé en altres sectors pateix despoblament. La redistribució de la Catalunya dels 8 milions d'habitants no altera les densitats demogràfiques, millora la mobilitat i ofereix millors condicions a zones que els últims anys han patit el despoblament.

Gràfic 7. Densitat de població per comarques l'any 2024 (hab./km²)

Font: Idescat, a partir del Cens de població anual de l'INE.

Per portar a terme les estratègies anteriors —és a dir, la generació d’habitatge assequible, la regeneració urbana, unes infraestructures competitives, un transport públic eficient, la protecció de la biodiversitat i del paisatge, la transició energètica, la mitigació dels efectes del canvi climàtic i la seguretat hídrica—, es necessita una ordenació del territori que sigui coherent.

La diversitat de territoris de Catalunya té una riquesa inqüestionable, que atorga oportunitats de tota mena.

En termes generals, el fet urbà s’ha integrat majoritàriament de manera racional en la riquesa dels paisatges catalans i, generació rere generació, ha deixat petjades històriques dels diferents moments de la nostra història, que són un patrimoni col·lectiu. El model urbanístic de Catalunya, com a ciutat de ciutats, pobles, municipis i paisatges de muntanya i platja, està especialment atent a una funcionalitat diversa.

L'ordenació del territori i l'urbanisme són la base per a un desenvolupament sostenible des de l'òptica social, ambiental i econòmica. Una dispersió elevada dels teixits residencials, dels equipaments o del sòl per a activitat econòmica, per exemple, requereix molts més costos (vinculats a la mobilitat o els serveis) i compromet les potencialitats del territori. Per contra, una ordenació basada en l'eficiència territorial garanteix la viabilitat econòmica de la prestació de serveis, la sostenibilitat de les condicions de vida i la millor competitivitat del país.

Per donar resposta a aquest repte, cal definir una estratègia territorial i trobar els instruments necessaris perquè l'urbanisme s'ajusti a les escales de gestió més eficients. D'aquesta manera podrà afrontar els reptes actuals, com la gestió dels efectes del canvi climàtic, la viabilitat social i econòmica, la preservació i el dinamisme de la muntanya, el camp i el litoral, el desenvolupament i la mobilitat sostenible.

A més, cal facilitar i promoure projectes territorials amb capacitat tractora de talent, coneixement i economia, alhora que s'han d'establir mesures que compensin i corregeixin els desequilibris i els hàndicaps territorials i garanteixin la igualtat d'oportunitats dels ciutadans amb independència del lloc on visquin.

Així mateix, cal establir un enfocament més global del fet urbà i un marc d'actuacions fonamentades en el desenvolupament urbà sostenible per assolir uns entorns urbans més inclusius, productius, resilients i habitables. En aquesta línia, caldrà desenvolupar l'Agenda dels pobles i ciutats Catalunya 2050, l'agenda urbana catalana, que té com a objectiu la construcció conjunta d'una Catalunya que el 2050 serà digitalment i climàticament neutra, i tindrà un territori equilibrat de pobles i ciutats més verd, més pròsper i més democràtic.

Les bases per a un nou Pla territorial general de Catalunya amb l'horitzó de 2050 marcaran els treballs dels propers anys.

Finalment, cal generar coneixement sobre el territori per donar suport a les polítiques públiques i a la ciutadania, i fomentar la recerca, la innovació i el desenvolupament tecnològic en tots aquells àmbits competència del Departament, ja que aquests són elements clau per incrementar la competitivitat econòmica del territori, la cohesió social, la resposta al canvi climàtic i, en definitiva, per millorar la qualitat de vida de la ciutadania.

3

Actuacions departamentals

Tal com es menciona en la introducció, el Pla d'acció departamental es configura en **9 objectius** alineats amb les prioritats i els objectius específics del Pla de Govern. Concretament, els objectius d'aquest Pla s'implementaran en el marc de **103 mesures**:

OD1

Garantir l'accés a un habitatge digne a tothom ampliant el parc públic i de lloguer assequible

OD2

Impulsar la regeneració social i urbana dels pobles i ciutats

OD3

Desenvolupar infraestructures sostenibles que facilitin la mobilitat i la interconnexió territorial i internacional

OD4

Consolidar un transport públic eficient, descarbonitzat i amb connexió a tot el territori

OD5

Protegir la biodiversitat, els ecosistemes naturals i el paisatge

OD6

Impulsar la transició cap a un model energètic més sostenible, assequible i intel·ligent

OD7

Descarbonitzar l'economia per reduir l'impacte del canvi climàtic i millorar la competitivitat

OD8

Impulsar un model de gestió sostenible de l'aigua que minimitzi l'impacte de la sequera per assolir el 70% d'autonomia hídrica el 2027

OD9

Cohesionar i reequilibrar el territori de manera sostenible, integral i adaptativa

Garantir l'accés a un habitatge digne a tothom ampliant el parc públic i de lloguer assequible

L'accés a l'habitatge s'ha convertit en un dels principals factors de desigualtat per a la majoria de la població, com ara els joves i les llars que hi destinen més del 40 % dels seus ingressos. A més, consignar més del 30 % dels ingressos a l'habitatge, en el cas de rendes mitjanes i baixes, agreuja el risc de privació en altres esferes essencials de la vida, com l'alimentació, la salut, la formació o la cultura, elements importants per a la igualtat d'oportunitats.

En aquest context, la política d'habitatge vol ser estructural, mantinguda i constant, com una via per abordar l'emergència residencial que viu actualment el país. Les actuacions són diverses i s'han de desplegar de manera complementària i coordinada amb totes les administracions i el conjunt d'agents socials i econòmics. Entre aquestes actuacions, es defineixen com a prioritàries les mesures per incrementar el parc d'habitatge protegit i assequible i la rehabilitació energètica i estructural del parc existent.

Aquest objectiu departamental està vinculat a l'objectiu 1.7 del Pla de Govern

Mesures

- 1.1. Generar 50.000 habitatges protegits de lloguer per a l'horitzó de 2030 i mobilitzar sòl residencial per construir habitatge protegit, agilitzant les tramitacions urbanístiques i la inversió pública i privada. Instar l'Institut Català de Finances a obrir una línia de préstecs a operadors públics i privats dotada amb 500 milions d'euros destinats a la construcció d'habitatge assequible.
 - Mitjançant l'Incasòl es mobilitzarà sòl per a ús residencial i es promourà la construcció d'habitatges.
- 1.2. Ampliar el parc públic de lloguer amb 5.000 habitatges mitjançant la compra per tanteig i retracte en els propers quatre anys.
- 1.3. Elaborar un Pla de xoc per reduir les llistes de les meses d'emergència.
- 1.4. Concertar amb els municipis de demanda residencial forta i acreditada les estratègies perquè disposin d'un parc d'habitatge assequible del 15% respecte del total dels habitatges principals en el termini de vint anys.
- 1.5. Donar suport als joves amb el Fons Públic d'Emancipació, dotat amb 100 milions d'euros, que avança el pagament de l'entrada de la hipoteca, per facilitar que adquireixin l'habitatge de preu limitat i amb la convocatòria d'ajuts per a la bonificació dels interessos generats en la compra d'aquest tipus d'habitatges.
- 1.6. Desplegar la Llei 12/2023, pel dret a l'habitatge, i en especial l'índex de referència dels preus dels lloguers.

- 1.7. Mantenir el Decret Llei 3/2023, de mesures urgents sobre el règim urbanístic dels habitatges d'ús turístic.
- 1.8. Impulsar l'aprovació de la Llei catalana d'arrendaments urbans i la regulació dels contractes de lloguer, lloguer de temporada, habitacions i habitatges d'ús turístic.
- 1.9. Desplegar el Programa de rehabilitació d'habitatges, dotat amb 500 milions d'euros per a la compra i rehabilitació d'habitatge públic, per incrementar el parc de lloguer assequible i social en 7 anys i per millorar les condicions de vida de les persones.
- 1.10. Crear un model d'intervenció en processos de pèrdua de l'habitatge habitual que pugui acompanyar en tot el procés a les persones i llars afectades a tot Catalunya.
- 1.11. Impulsar la modificació de la Llei d'arrendaments urbans (LAU) per estendre els drets i deures dels contractes de llarga durada o residència habitual als contractes de temporada o per habitacions.
- 1.12. Dotar els ajuntaments de mecanismes perquè puguin desenvolupar plans urbanístics especials perquè regulin la quantitat, la zonificació i el procediment per obtenir la llicència per tenir lloguers de temporada com a activitat econòmica, a través de la declaració de zona de mercat residencial tensat.
- 1.13. Aprovar per decret el règim sancionador per l'incompliment de la regulació del preu dels lloguers de la Llei 12/2023, pel dret a l'habitatge.
- 1.14. Mobilitzar l'habitatge buit, especialment de grans tenidors, mitjançant l'aprovació del Registre de grans tenidors i d'un Reglament d'habitatges buits.
- 1.15. Impulsar un Pla de revisió integral de la seguretat estructural i de les condicions d'habitabilitat dels polígons d'habitatges i edificis de protecció oficial construïts abans de 1980.
- 1.16. Mantenir el compromís assolit a la proposta de pressupostos de l'exercici 2024 per polítiques d'habitatge.
- 1.17. Estudiar els terminis de les qualificacions d'habitatge de protecció a les zones de mercat residencial tensat.
- 1.18. Implementar el programa de promoció de l'habitatge en el món rural per posar a disposició habitatge orientat a fixar població resident en nuclis.
- 1.19. Atorgar ajuts per al pagament del lloguer de l'habitatge a col·lectius de població amb menys recursos.
- 1.20. Enfortiment del sistema estadístic relacionat amb el mercat de l'habitatge per assegurar un seguiment i diagnòstic correcte de les seves dinàmiques.

La regeneració urbana és crucial per reduir les desigualtats territorials i socials. El Pla de barris és un programa que té com a objectiu intervenir en barris i viles per millorar la qualitat de vida i la dignitat en l'espai urbà. És un programa integral que incideix en la rehabilitació dels habitatges, la millora ambiental, l'espai públic i els serveis, reforçant la igualtat d'oportunitats i incidint en la millora del capital humà i en el desenvolupament comunitari.

Aquest Pla és una acció conjunta entre l'Administració de la Generalitat i les administracions locals. Lideren els programes d'intervenció els ajuntaments, com a administració més propera a la ciutadania i coneixedora de les realitats del municipi.

Per altra banda, les actuacions als nuclis antics de les nostres ciutats tenen la finalitat de recuperar el patrimoni arquitectònic i cultural en procés o en risc de degradació, per convertir-se en un element dinamitzador del desenvolupament. La inversió en el teixit urbà contribueix a construir una societat més cohesionada, resiliència i amb una millor qualitat de vida.

Aquest objectiu departamental està vinculat a l'objectiu 1.6 del Pla de Govern

Mesures

- 2.1. Desplegar la Llei 11/2022, de 29 de desembre, de millorament urbà, ambiental i social dels barris i les viles, i dotar-la dels recursos necessaris.
- 2.2. Crear el Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d'Atenció Especial.
- 2.3. Promoure la convocatòria anual del Fons de Recuperació Urbana, Ambiental i Social de Barris i Viles d'Atenció Especial, adreçada als ajuntaments per a projectes en tres grans àmbits: transformacions físiques, transició ecològica i accions sociocomunitàries.
- 2.4. Desenvolupar els projectes de rehabilitació de patrimoni i nuclis antics, mitjançant l'Institut Català del Sòl.

Desenvolupar infraestructures sostenibles que facilitin la mobilitat i la interconnexió territorial i internacional

La qualitat i l'abast de la nostra connectivitat, tant dins de Catalunya com amb la resta del món —especialment amb la Mediterrània i Europa—, són elements essencials per reforçar el nostre teixit productiu, impulsar les oportunitats econòmiques i garantir la cohesió del nostre territori. La gran transformació del nostre sistema energètic també representa una oportunitat única per fer un gran pas endavant en la qualitat i la sostenibilitat del nostre sistema de mobilitat, amb el disseny d'una xarxa de transport públic més eficient, la modernització del sistema ferroviari i l'impuls d'un sistema portuari i aeroportuari interconnectat.

Aquest objectiu departamental està vinculat a l'objectiu 2.5 del Pla de Govern

Mesures

- 3.1. Incrementar la connectivitat i la capacitat de l'aeroport Josep Tarradellas Barcelona - El Prat i del port de Barcelona, i protegir-ne les àrees naturals.
 - Continuitat de la comissió tècnica acordada entre el Govern de la Generalitat i el Govern d'Espanya amb l'objectiu que l'aeroport Josep Tarradellas Barcelona - El Prat guanyi capacitat amb noves connexions internacionals.
 - Estudi d'emissions del sistema aeroportuari a Catalunya i límits, d'acord amb el Pacte Verd Europeu (European Green Deal).
 - Preservació dels espais protegits de la Xarxa Natura 2000 i les directives europees.
- 3.2. Dissenyar un nou model de governança i gestió aeroportuària del sistema català, en què el Govern de la Generalitat de Catalunya sigui un actor determinant en la presa de decisions estratègiques relatives a l'aeroport Josep Tarradellas Barcelona - el Prat, així com a la connexió i els nous rols dels aeroports de Girona, Reus, Sabadell i Lleida-Alguaire.
- 3.3. Impulsar la nova estratègia aeroportuària de Catalunya i crear el Consell Rector Aeroportuari i l'Autoritat Aeroportuària de Catalunya, amb un paper determinant en la definició, l'articulació i la gestió del sistema aeroportuari català.
- 3.4. Actualitzar l'Agenda catalana del Corredor Mediterrani.
 - Implantació de l'ample estàndard ferroviari a Tarragona.
- 3.5. Estudiar la proposta més eficient del corredor ferroviari de mercaderies per l'interior del Camp de Tarragona i el Penedès per evitar els nuclis de població.

- 3.6. Desenvolupar, amb el Ministeri de Transports i Mobilitat Sostenible, els convenis de l'AP-7 i l'AP-2, l'Eix Pirinenc (N-260) i la ronda Nord, i signar els convenis d'intercanviadors ferroviaris de l'R8 de Rodalies amb FGC, de la pacificació de l'N-II al Maresme i de la millora dels accessos a la C-32 nord.
- 3.7. Adoptar la xarxa de carreteres 2+1 a favor d'augmentar la seguretat viària.
- 3.8. Mantenir les polítiques de bonificació dels peatges de la C-16 i la C-32 aprovades pel Govern de la Generalitat.
- 3.9. Implementar el Pla de ports de Catalunya Horitzó 2030.
- 3.10. Desplegar l'Estratègia Logística per a la Internacionalització de l'Economia Catalana per al període 2020-2040.
- 3.11. Execució de projectes clau com el nou accés ferroviari sud i terminals de mercaderies al Port de Barcelona i l'adaptació a l'ample UIC i trens de 740 metres al Port de Tarragona.
- 3.12. Impuls de la Sagrera com una de les estacions més grans d'Europa, amb connexions multimodals i un parc de 40 hectàrees.
- 3.13. Construcció de la terminal d'accés a Can Tunis amb capacitat per a trens de 740 metres i adaptació de Vilamallà i la Llagosta a l'ample UIC per millorar la capacitat intermodal.
- 3.14. Millora de la connectivitat per a viatgers i mercaderies:
 - Variant d'Olot: millora de la mobilitat de les mercaderies del sector agroalimentari del territori.
 - La variant i les actuacions a la C-59 per a la millora de la connectivitat de l'activitat econòmica i residencial del Vallès i el Moianès amb l'eix i la C-17 i la C-33 i amb la intermodal de l'estació ferroviària de la Llagosta.
 - El desdoblament Berga-Bagà.
 - El 2+1 de l'Eix de l'Ebre entre Amposta i Lleida.
- 3.15. Promoció de la descarbonització de la xarxa de carreteres de Catalunya, mitjançant l'autogeneració d'energia renovable, la instal·lació d'enllumenat eficient i punts de recàrrega per a vehicles elèctrics.
- 3.16. Execució d'intervencions en la xarxa viària catalana amb la incorporació de sistemes de transport intel·ligent (ITS) per millorar la gestió del trànsit i la seguretat viària.

Consolidar un transport públic eficient, descarbonitzat i amb connexió a tot el territori

S'ha de construir un sistema de transport públic d'alta qualitat i útil per a la majoria de catalans i catalanes. La millora de Rodalies és clau durant els propers anys i l'eina més útil per iniciar els canvis és el traspàs. Les infraestructures de mobilitat i els serveis de transport públic són clau per a la cohesió territorial i social del país i per a la competitivitat de l'economia.

Aquest objectiu departamental està vinculat a l'objectiu 2.5 del Pla de Govern

Mesures

4.1. Assumir la transferència de la xarxa de Rodalies.

- Transferència del dèficit d'explotació de RENFE de 2023.
- Constitució de l'empresa mixta Rodalies de Catalunya.
- Elaboració del nou Pla de Rodalies 2025-2030 per a la millora del servei.
- Inici del traspàs de la línia R1.

4.2. Elaborar el Pla de mesures urgents a Rodalies de Catalunya 2025-2026 per a la millora de la informació i atenció a les persones usuàries, la neteja i la seguretat.

4.3. Reforçar i ampliar la xarxa ferroviària a Catalunya.

- Pla de terminals ferroviàries.
- Posada en funcionament de Rodalies de Lleida.
- Implantació del tramvia al Camp de Tarragona.
- Elaboració d'estudis per desenvolupar tramvies a les Terres de l'Ebre, el Bages, la Costa Brava, la Selva Marítima entre Blanes i Lloret de Mar, i el Pirineu.

4.4. Dissenyar una nova xarxa de serveis de transport públic de Catalunya per millorar l'eficiència del servei, la descarbonització de la flota i la connexió de tots els territoris.

- Millora de les freqüències i la capacitat de la xarxa de transport públic per carretera.
- Integració del Berguedà, el Ripollès i el Solsonès a la setena corona de l'ATM de Barcelona.

4.5. Mantenir el transport gratuït per a menors de setze anys a tot Catalunya.

- 4.6. Mantenir les bonificacions fins a finals de l'any 2025 (el primer semestre la Generalitat bonifica el 20 % i l'Estat el 30 %, el segon semestre la Generalitat es fa càrrec del 50 %).
- 4.7. Continuar mantenint les bonificacions a la T-jove.
- 4.8. Mantenir el desplegament previst de la T-mobilitat a tot el territori per fer realitat la integració tarifària de tot Catalunya.
- 4.9. Garantir la connexió del tramvia per la Diagonal de Barcelona.
- 4.10. Ampliar i millorar la xarxa de ferrocarril metropolità de Barcelona.
- Ampliar les línies de metro L1 fins a Badalona i L3 fins a Esplugues de Llobregat, i connectar l'L4 i l'L5 a la Sagrera, i Trinitat Vella i Trinitat Nova.
 - Continuar els treballs d'obra del tram central de l'L9.
 - Continuar els treballs d'adaptació per a PMR de les línies de metro, per assolir el 100 % d'estacions adaptades.
- 4.11. Impulsar la mobilitat sostenible a la segona corona metropolitana, i especialment a l'àrea del Vallès, a través de la línia orbital ferroviària.
- 4.12. Recuperar el servei AVANT Tortosa-Barcelona.
- 4.13. Proposar una regulació del transport de viatgers de fins a 9 places (Llei del taxi).
- 4.14. Elaborar el nou Pla 2025-2030 de l'Estratègia catalana de la bicicleta i del mapa de la xarxa pedalable de Catalunya.
- 4.15. Continuar els treballs de connexió de les línies Llobregat-Anoia i del Vallès de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya entre les estacions de Plaça Espanya i Gràcia.
- 4.16. Reforçar i ampliar el servei de transport públic interurbà per carretera a tot el territori.
- Finalitzar els treballs de construcció de la nova estació d'autobusos a Lleida.
 - Iniciar la construcció de la nova estació d'autobusos a la plaça d'Espanya de Barcelona.
 - Implantar noves línies bus expres.cat i serveis clic.cat.
 - Impulsar nous corredors BRCAT.

Protegir la biodiversitat, els ecosistemes naturals i el paisatge

La biodiversitat i els ecosistemes naturals són la base per garantir l'equilibri ambiental, la qualitat de vida i la resiliència davant el canvi climàtic. A Catalunya, el patrimoni natural i el paisatge estan amenaçats per factors com la pressió humana, els incendis i els impactes derivats de l'emergència climàtica. Això exigeix un compromís ferm per preservar i gestionar d'una manera sostenible el potencial natural, econòmic i humà del paisatge.

Aquest objectiu departamental està vinculat a l'objectiu 2.3 del Pla de Govern

Mesures:

- 5.1. Constituir l'Agència de la Natura de Catalunya, que va crear la Llei 7/2020, i desplegar-ne les funcions per conservar el patrimoni natural i protegir la biodiversitat del medi natural terrestre i marí.
- 5.2. Impulsar l'aprovació de la Llei de biodiversitat de Catalunya, que estableixi una estratègia global de conservació i un ús sostenible de la diversitat biològica.
- 5.3. Impulsar nous parcs naturals a les Muntanyes de Prades, l'Albera, el Garraf, l'Alta Garrotxa i el Montsec.
- 5.4. Acabar els Plans de protecció de les espècies en perill d'extinció.
- 5.5. Fomentar la biodiversitat animal amb la complementarietat de zones agrícoles en benefici d'ambdues parts.
- 5.6. Impulsar, durant la legislatura, el projecte de Llei de protecció dels animals.
- 5.7. Desplegar la Llei 6/2020, del 18 de juny, de protecció, conservació i posada en valor de les oliveres i els oliverars monumentals.
- 5.8. Desplegar els Plans de gestió del Delta del Llobregat i del Delta de l'Ebre.

Impulsar la transició cap a un model energètic més sostenible, assequible i Intel·ligent

Catalunya ha de deixar enrere la dependència energètica, amb un cost de 10.000 milions d'euros anuals, i descarbonitzar la manera de moure's, produir i viure. Les energies sostenibles són la manera més segura d'aconseguir-ho en el camp energètic i ofereixen un nou marc d'industrialització verda en tots els sectors econòmics.

Catalunya actualment depèn de l'exterior per al 65,9 % de l'energia que consumeix (2022). En aquest context, l'assoliment del 50 % de l'autonomia energètica elèctrica amb fonts netes el 2030 és una fita important i complexa per reduir la dependència exterior i complir els compromisos climàtics europeus. Aquesta transició requereix la implantació massiva d'energia renovable, la millora de les infraestructures i l'aposta per la neutralitat climàtica en els edificis i equipaments públics, per consolidar un model sostenible i autosuficient que garanteixi una energia neta i assequible.

Aquest objectiu departamental està vinculat a l'objectiu 2.3 del Pla de Govern

Mesures

- 6.1. Implantar 12.000 MW de potència nova, 5.000 MW eòlics i 7.000 MW fotovoltaics, per arribar al 50 % de la generació elèctrica amb renovables el 2030, tal com marquen els objectius de la UE.
- 6.2. Potenciar i acompanyar la transició cap a energies renovables, reduir la petjada de carboni en els edificis i equipaments públics de titularitat de la Generalitat de Catalunya i consolidar l'Energètica per aconseguir la neutralitat climàtica de la Generalitat i el seu sector públic el 2030.
 - Participació en el projecte de central hidroelèctrica reversible de la Baells.
 - Reducció de l'impacte ambiental d'Aigües Ter-Llobregat.
- 6.3. Millorar la coordinació entre la Generalitat i el Ministeri per desenvolupar millor el conveni de la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre.
- 6.4. Reforçar la xarxa elèctrica i les instal·lacions de producció elèctrica renovable.
- 6.5. Desenvolupar el Pla territorial sectorial per al desenvolupament de les energies renovables a Catalunya (PLATER) com a mapa català de les energies renovables per a l'ordenació territorial, la promoció d'energia verda, l'equilibri territorial, la transparència, l'eficiència i la participació.
- 6.6. Impulsar una nova Llei de gestió integral de l'energia tenint en compte tots els elements que constitueixen la transició energètica: generació, transport, emmagatzematge, nous combustibles renovables i digitalització.

- 6.7. Suprimir l'autorització administrativa per a les instal·lacions d'autoconsum de menys de 500 KW i flexibilitzar la normativa per facilitar la instal·lació de pèrgoles solars.
- 6.8. Aprovar i desenvolupar el Pla integral d'energia i clima de Catalunya 2030
- 6.9. Simplificació dels tràmits per a la generació, el transport i la distribució de l'energia.
- 6.10 Intensificació del ritme d'autoritzacions per a projectes d'energies renovables.
- 6.11. Promoció de regulacions per fomentar l'autoconsum, la creació i el desenvolupament de comunitats energètiques i la redistribució dels excedents energètics.
- 6.12. Planificació de les necessitats d'emmagatzematge d'energia, tant en bateries com en centrals reversibles.
- 6.13. Promoure canvis que millorin la retribució de les activitats de transport i distribució d'energia elèctrica, fins al nivell mitjà europeu.

Descarbonitzar l'economia per reduir l'impacte del canvi climàtic i millorar la competitivitat

Les directrius europees estableixen com a objectiu global reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle en un mínim del 55 % per a l'any 2030, prenent com a referència els nivells de 1990. A Catalunya, s'estima que la consecució d'aquesta fita implica limitar les emissions a 27,7 milions de tones de CO2 el 2030. La transició ecològica és imprescindible per garantir un futur sostenible, reduir l'impacte del canvi climàtic i enfortir l'economia. Aquesta transformació aposta per la rehabilitació energètica, l'economia circular i la mobilitat sostenible com a eines per assegurar el benestar i la competitivitat a llarg termini.

Aquest objectiu departamental està vinculat a l'objectiu 2.2 del Pla de Govern

Mesures

- 7.1. Impulsar i consensuar un nou acord verd, en el marc de l'estratègia de transició ecològica, que incorpori mesures de suport i promoció de l'economia verda, blava i circular, la rehabilitació energètica d'edificis i la mobilitat elèctrica i sostenible.
- 7.2. Aprovar els pressupostos de carboni de Catalunya per complir els compromisos climàtics i accelerar la descarbonització de l'economia catalana, i elaborar un pla d'estímul, ajudes i mercat d'emissions d'àmbit català per ajudar els sectors productius en la transició verda.
 - Impuls de la normativa sobre l'impost d'activitats generadores de gasos d'efecte hivernacle
- 7.3. Elaborar una Llei de residus i foment de l'economia circular a Catalunya.
- 7.4. Impulsar la Llei sobre la qualitat de l'aire a Catalunya per complir les noves directrius europees fixades per al 2030.
- 7.5. Promoure el sistema de recollida de residus de porta a porta o contenidor intel·ligent en municipis de menys de 20.000 habitants, segons la concertació amb els ajuntaments.
- 7.6. Elaborar i desenvolupar el Pla per a l'erradicació de l'amiant.
- 7.7. Donar continuïtat a les taules de treball de les zones de baixes emissions per implementar-les.

Impulsar un model de gestió sostenible de l'aigua que minimitzi l'impacte de la sequera per assolir el 70% d'autonomia hídrica el 2027

A causa del canvi climàtic, Catalunya pateix una reducció estructural de la pluviometria i, a més, pateix fa anys una sequera severa i perllongada. Les sequeres han posat de manifest els costos socials, econòmics i ambientals que tenen associats, en un context climàtic que es preveu que serà desfavorable: estem patint la pitjor sequera pluviomètrica dels darrers cinquanta anys i les reserves de les conques internes es troben al 32,13 % (gener de 2025). Davant d'aquest escenari, garantir els recursos hídrics suficients amb una nova estratègia de l'aigua no basada exclusivament en la pluviometria es configura com una prioritat de país de primer nivell.

El Govern de la Generalitat ha desplegat dos acords per aconseguir recursos hídrics extra al més aviat possible, d'una banda, i per portar a terme inversions estructurals per guanyar eficiència hídrica, reutilitzar i dessalinitzar més aigua, de l'altra. Una estratègia amb mesures diverses i complementàries, com són el desplegament d'infraestructures, els mecanismes per a la reutilització, l'aprofitament i la circularitat dels recursos hídrics, així com una bona gestió global del cicle de l'aigua.

Aquest objectiu departamental està vinculat a l'objectiu 2.4 del Pla de Govern

Mesures

8.1. Executar inversions en obres hidràuliques estratègiques que ens permetin ser més resilients davant d'episodis futurs de sequera i generar més recursos hídrics.

- Ampliació de la dessalinitzadora de la Tordera i construcció de les plantes del Foix i de la Costa Brava.
- Millora de la regeneració d'aigua amb la posada en servei de l'Estació de Regeneració d'Aigua de Sant Feliu de Llobregat, la de Mataró i la de Figueres. També es connectaran les aigües residuals del Besòs fins a la depuradora del Llobregat (2028).
- Execució d'inversions d'aigua regenerada en 24 plantes.
- Finalització de les millores de la potabilitzadora de Sant Joan Despí, de la potabilitzadora del Llobregat (2028) i de la planta de tractament d'aigua potable del Ter, que permetran incrementar la garantia del recurs hídric. També es posarà en servei la potabilitzadora de Montcada (2028).
- Finalització de les obres del nou tram de l'aqüeducte d'ATL entre Cardedeu i la Trinitat, que donarà solució a les fuites històriques a l'altura de Badalona.

- 8.2. Activar els nous pous de Sant Joan Despí i la recuperació de pous en l'àmbit del Ter-Llobregat, el Baix Camp, el Priorat i la Muga.
- 8.3. Construir i millorar els sistemes de sanejament per fer una depuració correcta de les aigües residuals i possibilitar-ne la reutilització.
- 8.4. Implantar un nou col·lector de salmorres en els trams del Prat de Llobregat, Castellgalí-Abrera i Sallent-Castellgalí.
- 8.5. Destinar ajuts als ens locals per millorar l'eficiència de les infraestructures de subministrament d'aigua de competència local, amb l'objectiu de garantir el subministrament a domicili, així com als sectors afectats pels efectes de la sequera per a minimitzar-ne l'impacte.
 - 8.5.1. Pla integral de gestió de sistemes de sanejament municipals.
- 8.6. Desplegar els contractes de riu de la Directiva Marc de l'Aigua com a eina de gestió, amb la finalitat d'agilitzar l'arranjament de rius i rieres com a prevenció d'inundacions.
- 8.7. Definir els eixos bàsics d'un Pacte nacional sobre l'aigua, sota els principis de la nova cultura de l'aigua. Dur a terme les infraestructures i polítiques necessàries per garantir els cabals ecològics de les conques fluvials, el futur del Delta de l'Ebre i la resta de deltes i zones humides.
- 8.8. Modificació del cànon de l'aigua davant de situacions de vulnerabilitat.

Cohesionar i reequilibrar el territori de manera sostenible, integral i adaptativa

Catalunya com a país europeu i mediterrani ha estat sempre líder en innovació, en comerç i en indústria. Adaptar-nos a la Catalunya dels vuit milions d'habitants és saber-ho fer bé i amb un equilibri territorial. La planificació territorial marcarà les pautes per tenir uns serveis, una mobilitat i una estructura de cohesió i competitivitat.

Conscients dels grans reptes globals, com l'emergència climàtica i les transformacions demogràfiques i tecnològiques, així com dels reptes específics de la Catalunya dels vuit milions i d'habitants, marcats per la diversitat d'escala municipal, d'hàbitats i de paisatges, veiem imprescindible la tercera gran transformació de Catalunya a partir d'un model integral, sostenible, cohesiu i adaptatiu.

Integral perquè tingui en compte els diversos sistemes territorials i la seva interdependència. Sostenible perquè promogui el reciclatge urbà en lloc de l'extensió, faciliti la complexitat d'usos i gestioni els espais oberts de manera proactiva. Cohesiú perquè atengui la diversitat territorial, sense descuidar els territoris amb dificultats específiques. Adaptatiu, perquè apliqui els criteris d'intervenció més adients i s'ajusti a les escales de gestió més eficients.

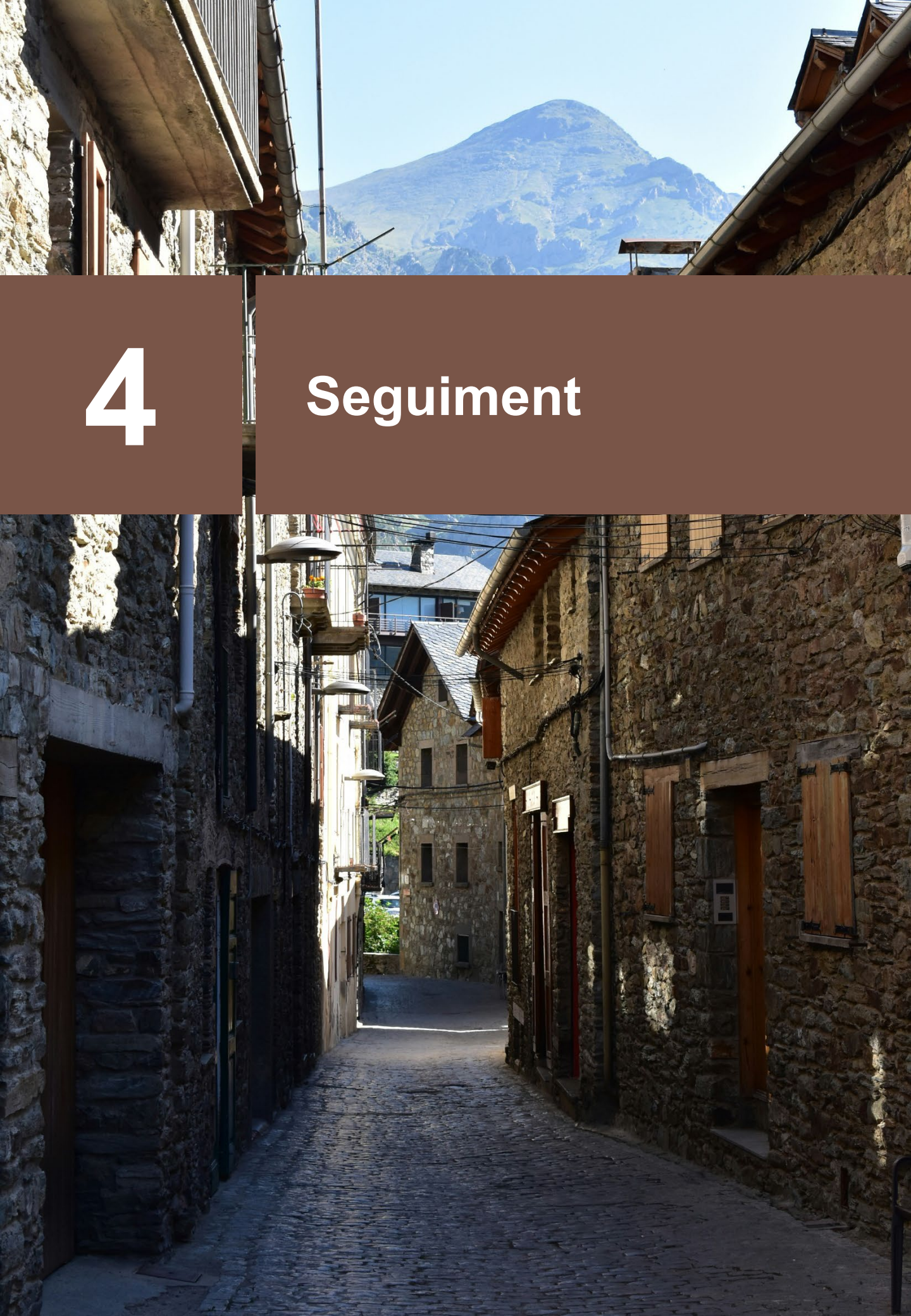
Dins aquest model, el paisatge esdevé un element que contribueix a la qualitat de vida de les persones i a la dinamització de les economies locals, per la qual cosa cal tenir la capacitat de generar un millor paisatge i de donar-li valor.

Aquest objectiu departamental està vinculat a l'objectiu 2.4 del Pla de Govern

Mesures:

- 9.1. Elaborar el Pla territorial general de Catalunya amb la finalitat d'adaptar el model territorial als efectes del canvi climàtic, de facilitar l'atracció de projectes estratègics d'inversió i de potenciar els actius dels territoris i la cohesió social, amb l'horitzó de 2050.
- 9.2. Impulsar el projecte de Llei del territori.
- 9.3. Desplegar la Llei del conservatori del litoral.
- 9.4. Elaborar la Llei d'alta muntanya.
- 9.5. Impulsar el projecte de Decret d'habilitació d'entitats col·laboradores per a la verificació i control en l'àmbit urbanístic.
- 9.6. Elaborar el Pla d'acció de l'Agenda Urbana de Pobles i Ciutats de Catalunya 2030.
- 9.7. Aprovar definitivament els plans directors urbanístics del circuit de velocitat de Barcelona-Catalunya, de la terminal logística intermodal del Port de Barcelona i de l'activitat econòmica de la Plana de Lleida.

- 9.8. Desenvolupar sòl per a activitats econòmiques en projectes clau per al creixement del teixit econòmic de Catalunya.
- 9.9. Promoure activitats i desenvolupar projectes estratègics en els equipaments d'interès turístic, per al desenvolupament de les àrees de muntanya.
- 9.10. Millorar els productes i serveis de geoinformació per a la gestió sostenible del territori i la prevenció de riscos.
- 9.11. Elaborar propostes i aplicar mesures per a la protecció, gestió i ordenació del paisatge.

The image is a vertical composition. The top half shows a narrow cobblestone street in a village, flanked by stone buildings. In the background, a large, rounded mountain peak is visible under a clear blue sky. The bottom half is a solid brown rectangle containing the text '4' and 'Seguiment'.

4

Seguiment

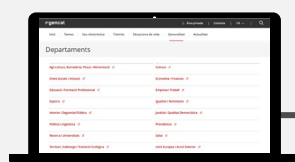
El seguiment del Pla d'acció departamental és una peça clau en la transparència de l'acció de govern i de les polítiques públiques que s'impulsen. Alhora també és un pilar de la confiança de la ciutadania envers el Govern de la Generalitat, perquè ret comptes de la seva acció de govern, més enllà dels àmbits de debat polític.

El Departament farà un control continuat del seu Pla d'acció, i en farà públics els principals avenços, les fites assolides i els treballs efectuats en el marc del Pla. Aquest retiment de comptes de les mesures contingudes en el Pla d'acció departamental es difondrà anualment mitjançant les memòries d'actuacions departamentals que es publiquen al web.

Paral·lelament, es difondrà també una selecció d'indicadors per a cadascun dels objectius departamentals d'aquest Pla, amb la voluntat de fer visible l'assoliment i l'impacte del desplegament de l'acció departamental.

Tot plegat es farà a més a més dels altres mecanismes de transparència ja previstos, com ara la publicació dels informes de resultats lligats a les memòries dels programes pressupostaris, que vehicularan l'execució de les mesures del Pla d'acció departamental.

El Departament farà un control continuat del Pla d'acció

Memòries d'actuacions departamentals

Difusió anual d'indicadors per a cadascun dels objectius departamentals

Publicació dels informes de resultats lligats a les memòries dels programes pressupostaris

**Generalitat
de Catalunya**

**El Govern de
*Tot ho fa***